

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagorri)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

OFICIALMENT s'ha acabat ja la temporada d'estiu, haventse traslladat la Cort desde San Sebastián á Madrid.

Pochs días avants de la seva arribada, la majoria dels ministres estaven malalts, sino de veritat de conveniència; fins se deya qu'en Romanones tenia 40 graus de febre, y això donava tema als clericals per dir que l'enfermetat del ministre de Instrucció pública, contra en el seu viatge á Salamanca, era un càstic de Déu, per haver dit allí que la ensenyansa pública era funció propria del Estat y no de la Iglesia. Pero als pochs días de guardar lit, en Romanones completament restablert ha pogut tornar á coixejar pel ministeri. Lo mateix els restants ministres; ja tots estan bons, fins en Montilla. En quant a'n en Sagasta no cal dirlo. Assegura en Pablo Cruz que may s'havia trobat tant bé y que allí de resignar el mando a'n en Moret s'ha de deixar pel sigle vinent. El fet es que de bon matí y á pesar de fer un dia molt desapacible, l'home del tupé va baixar á l'estació á rebre á la família real. Per conservar la breva del poder bé s'han de fer alguns sacrificis.

En l'últim consell de ministres s'han plantejat projectes y més projectes, que de segur no's portaran á cap. El fet castells en l'aire ha sigut sempre una oportunitat entretinguda. Bé ho sab en Moret que surt ara ab una reforma de la ley municipal, que si arribés á plantejarse entregaria al caciquisme el poder executiu dels Ajuntaments y acabaria ab els últims restos de autonomia municipal reconeguts en la ley vigent.

Pero per empordre reformas de tal importància es necessari el concurs de les Corts, y aquesta es l'hora en qu'encara no s'ha fixat la fetxa de la seva reunio. Les Corts fins formadas pel govern á la mida del seu gust se diria que li fan frente á jutjar per les seves perplexitats en materia de congregacions. Això sols revela la debilitat extremada de l'actual situació política, que sembla tenir per lema: «A la sombra y sense gastar saliva, s'descansa ricament.»

Tal vegada al aparéixer les presents ratlles ja se'n haurá tret l'estat de guerra; pero per lo que toca á las garantías constitucionals, continuarán suspeses, com si Barcelona, la regió més culta d'Espanya estigués impossibilitada de viure dintre de la ley. Els nostres governs temen que usém d'ella, y per això no reparan en continuar tenintnos amordassats.

Poch haurà variat la situació: en lloc del general Bargés serà l'governador Manzano l'encarregat de feros observar la dieta legal. No falta qui creu que ab aquest canvi encare hi hem de perdre, per ser enfermers més considerats els sorges que no's malaltassers de la policia.

Lo que haja de succeir massa que ho veurém si á més del tapa-bocas no ns acaben de arreglar posantnos una vena als ulls.

PEP BULLANGA

L'ENTERRO DE ZOLA

UNA manifestació de dol grandiosa, imponent com pocas se'n veuen, ni en la populosa capital de la República francesa—el cervell del mon, com l'anomena Victor Hugo:—un acte

apoetóssich de aquells que sols se realisen quan un ser humà eminent passa de les miserias de la vida als esplendoris de la immortalitat: tal ha sigut l'enterro del gran novelista que nullà sempre la seva ploma privilegiada en el tinter de la veritat.

El mitj milió de persones que s'associaren al acte, ja formant part del corteig, ja presenciant el seu pas, desde la casa mortuoria al cementiri de Montmartre, es sois una mínima part de les incontables multituds de totas las nacions y pobles de la terra que ab l'espiritu, per no poderhi fer acte de presencia, han rendit al mort ilustre, el tribut de la seva admiració y del seu dolor, perque ab en Zola ha perdut l'espiritu humà un gúia alentador, un de moledor varonil de preocupacions y rutinas permisivas, un raig de llum que s'explendia fins als més remots confins abont entre la califa de lo incert prenen cos y rellieu las falaguères esperansas de millors días para la desvalguda humanitat.

El caràcter purament civil del enterro de 'n Zola es un fet que s'armonisa admirablement ab l'essència y la trascendència humana de la seva obra immortal. Totas las religions positivas ab els misteris de las sevas liturgias, ab las sevas falornias ultraterrenas que procuran fer despreciable la vida transitoria á las conciencias timoratas, mentrels els seus sacerdots s'afanyan á explotarlas pera millor disfrutar els goigs de aquella, resultan petitas y migratarias davant del nou credo proclamat en las sevas creacions per l'escriptor seré, de criteri segur, de conviccions arreladissimas, de amor á la vida y al progrés de la humanitat.

Per això tots els qu'estimim aquests ideals humanitaris que tenen per bandera l quadruple lema proclamat per en Zola en l'última serie de las sevas obres admirables: Feconditat, Traball, Veritat, Justicia; tots els creyents en la virtualitat de l'emancipació del esperit humà; tots els que comprenen la

necessitat de que la terra per tant temps anegada en las sombras del fanatisme, de la mentida y de la preocupació brilli á la llum del amor, se fecundisi ab l'esfors del traball y acabi pera ser el lloch definitiu dels sers vivents abont imperin en absolut els regnes de la Veritat y de la Justicia, deuen considerar com un verdader redemptor al colós Zola, que aplicà tota la forsa de son poderós cervell y todas las fibras de son cor bondados y sensible á la noble causa de l'emancipació de la humanitat.

Perque l'geni del escriptor francés tenia tal voluntat que resultantli estretas las fronteras de la seva patria, s'explayava pel mon enter.

Adoptà l'art com á medi; un art sugestiu inspirat sempre en l'observació atenta y sorprendent de la naturalesa y de la vida; pero tingue sempre per fi la millora moral y material del ser humà, individual y collectiu, la reintegració de l'home en l'exercici lliure de sus facultats, en lo que's deu á sí mateix

Els enemichs de 'n Zola

!Es inútil que us escarrasseu reaccionaris, clericals, serps envejosas, enemichs vils!... La gloria de 'n Zola està massa alta perque la vostra baba pugui arribarhi.

y en lo degut á sos germans, y en lo que reciprocamen t'á n' aquests y n' aquell li son deguts.

**

El mérit del literat redemptor està realsat per las lluitas formidables que hagué de sostener, en mitj de sa seconda labor de quaranta anys de durada.

Era orfe y pobre quan sentia l's primers impulsos de crear adocrinant. Com á pobre y orfe era completament desconegut. Quaf hauria endavant en aquell jove carbassejat en els cursos de literatura—de literatura precisament!—al que havia de ser radical reformador de la novelia, hereu privilegiat del gran Balzac, superior al seu mestre, per la trascendencia social de la seva obra? Qui en aquell moment dependent de la casa Hachette hauria pogut entreveure al autor de tants llibres admirables, tradubits á tots els idiomes coneguts y qual es d'edicions se xifran per centenars de mils d' exemplars?

Y no obstant estàva escrit que triunfaría. Per quó? Perque tenia una gran virtut: la constancia, la persistencia, l'amor al treball, la fe en si mateix, la confiança en les seves forses.

No ja 'ls individus, sino fins els pobles haurien de fer de aquest brillant exemple regla de vida. La forsa de voluntat degudament exercida obra prodigis. Quaf no podrà conseguir la malaventurada Espanya si exint del pessimisme eneruant que la té postrada, se repliegues sobre si mateixa y en un moment de decisió s' resolgués á reanimar l'abatuda forsa de la seva voluntat.

En un principi semblava impossible que l'reformador de la novelia pogués arribar á arrojar y á vèncer definitivament tota una tradició de mentides bonicas, de fantasiyas insustancials, que l'públic admestia com l'aliment més sabros y llaminer del seu esperit frívol. Y no obstant ho consegui, en primer lloc porque tenia geni, y en segon terme per la forsa de una voluntat avassalladora que no retrocedia mai ni davant dels majors obstacles.

Sas novelias naturalistas, en las quals posava al descubiert, sense vels ni atenuants, las llagtas socials més purulentas eran taxtadas de inmorals, obscenes y repugnantes. Al públic la veritat se li atragantava. Classes enteras de la nostra societat corrompuda no podian consentir el veure tan al viu retratadas en aquellas obras atrevides. Y no obstant aquests mateixos escarafalls sancionavan l'exit del valent escriptor. Perque si lo qu'ell trassava era la viva imatge de la veritat, y la veritat suscitava tan ayudas protestas (quaf imperiosa no surgia la necessitat de la reforma social en totes las esferas) quaf indispensable l'us enèrgich del cauteri y del bisbar!

Per ff aquesta necessitat de sanejar l'esperit humà y l'atmósfera social, acabà per imposarse com una sincera convicció de carácter universal. Vehicul poderós de aquesta necessitat han sigut las obras del famós novelista, fidel intérprete de las aspiracions modernes més radicals. En Zola ha sigut admirat no sols com un colossal artista, sino com un creyent fervorós de la humana religió exempta de misteris, resplendent de veritat, y com un adalit invencible de la causa del progrés.

**

Per aixó la mort no ha pogut ab ell. Se'n ha anat l'home; s'ha extingit la vida creadora de tantas y tantas maravillas; pero quedan els seus llibres y quedará sempre l'exemple dels seus actes, de las campanyas desinteressades en prò de la justicia, de sas pràcticas del bé pel bé mateix, sense l'egoista aspiració á una recompensa ultra terrena.

El cel també s' troba en aquesta vida. Equival á la gloria eterna ilusoria, l'admiració patent dels vients que s' trasmetrà als que han de venir y que ha de durar tant com el mon duri.

L'apoteòssich enterrero de 'n Zola ha sigut el primer acte de aquesta obra pòstuma de glorificació, alentadora de tots els esperits predilectes que vulguin consagrar el seu geni y l's seus esforços á la gran causa de l'emancipació humana y del progrés, en tots els seus aspectes.

P. K.

DEIXEMLOS ESTAR

SEMBLA mentida qu' encare hi hagi qui s'interessi per si el ministeri està en crisi. Quaf pot significar pera la sort d'Espanya la sortida del govern d'un Weyler qualsevol y sa substitució per un qualsevol Ochando? Res en absolut.

Y no el senzill canvi d'un ministre, sino ni tan sols el canvi total del ministeri ha d'influir poch ni molt en la regeneració qu' encare no hem comensat.

Pera seguir donantnos garrot tant bò es en Pau com en Pere y creure que ab l'actual régimen hi ha encare possibilitat de que 'ns refém de la cayguda, es la major de las tonterias.

Hem de fer cas omis de lo que fan á Madrid els polítichs de la Restauració; massa que ho sabem: segueixen y seguirán traballant en profit propi á costa dels interessos de la nació.

Tenir l'atenció en sas petitesas, en sas lluytas pel rosegó del pressupost, en sas còmicas reninyas, en sas ridiculesas d'estadistas pour rire, es perdre un temps precios que pot emplearse en tasca més profita.

Mentre ens fassin badar ab sas putxinel-lerías, no farem res de profit pera combatrelos ab èxit. Tal com els combatim som la pluja menuda que cau sobre d'ells y casi ni 's mo'esta perque s'aixaplugan sota l'paraygas del desvergonyiment. Tal com se 's podria combatre forem la potent onada que arrebassa impetuosa tot lo que troba al seu pas, sens poguerla aturar ni una resclosa de bayonetas.

Deixemlos estar. Que menjin, que xerrin, que portin el desgabell á l'administració, que juguin á fer de homes públichs, que 's barallin. Ens importa ó ns ha d'importar poch que siguin la colla de 'n Sagasta els que manan y els de 'n Silvela els que casi dejunan, ó que fumin els conservadors y els liberals escupin; allà ells.

Nosalres hem de possar nostra atenció en cosas més fecondas. Hem de reunir las gotetas de indignació que cauen sobre la oligarquia imperant pera transformala en onada revolucionaria; hem d'ilustrar al obrer pera transformarlo en una forsa conscient que vulga estar adherida á la causa de la llibertat; hem de sumar totes las bonas voluntats á la nostra causa honrada; hem d'unir, propagar, convéncer, obrar.

Deixemlos estar. Las nostras invectivas no 's fan enrogir la cara perque la sanch que tenen no té prou impuls per arribar al rostre, las nostres burlas no 's arrenca més qu' un somriure d'estudiats desprecis, las nostras queixas no poden conmoure cap fibra seva perque les tenen totes atrofadas.

Deixemlos estar y traballém. Quan enganyats per nostra indiferència s'abandonen amb més confiança á sa destructora tasca, sortirà de la conciencia popular la onada que farà taula rasa de tot.

JEPH DE JESUPUS

A PUNT DE MARXA

—Alante! Me 'n vaig á Roma.

—A passejà?

—A veure 'l Papa.

Ara que no fa calor

ni 'l fret pot molestar gayre, jo y uns quants desocupats que no tenim feyna á casa, guiat, com es conseguient, per la junta diocesana, marxém el vinent dimecres cap á visitá 'l sant pare.

—Ja! Una pelegrinació.

—Y de las mes ben armadas. Portém tres ó quatre bisbes, vint dames aristocràticas, set canonges, vuit marquesos y no sé quantas hermanas.

—Ja 'm sembla que 's veig marxar, tots vostés ab la gran capa revestida de petxinas,

y aquell bastó ab la carbassa.

—Oái! Si hi aném de paysá!

Ja es una moda passada el traço de pelegrí que antigament s' estilava.

—Donchs cregui que farán goig vestits ab americana ó frac, y anant pas á pas cap á la terra del papa, sufrint la pluja del cel, el buf de la tramontana, la pols de les carreteras y 'l griso de las muntanyas.

—Quaf's creu que hi aném á peu?

—Ah, no? Donchs cóm? En tartana?

—En carril, home, en carril!

—Guapo! Aixó si que té gracia.

Jo sempre havia cregut que pelegrína era anàrsen per aquests camins de Deu ab l' aforja á las espaldas, menjant á sota dels pins y dormint per les posades.

—Aixó ja tampoc s'estila!

Haventhi carriols que marxan ab tanta velocitat,

qui serà l'poca sustancia que voldrà aná a Roma á peu

com qualsevol trinxerayer?

Gracias á las relacions dels pastors de la ramada, tindrà un tren especial arrastrat per dues màquines perque corri mes depressa;

un tren hont no hi farà falta restaurants, ni sleeping-cars,

ni wagóns ab otomanas,

ni cap dels refinaments que ajudan á fer agradable un viatge que, com ja sab, no pot ferse en una tarde.

—Molt bé... D' aixó si que 'n dich barejá en dolcs amalgama las comoditats dels cos y las devocións de l'ànima.

—Naturalment! Quin mal hi ha en buscar certes ventajitas?

El papà ens ha dit: «Veni, veniu aquí á consolarme;» pero no ha recomenat que hi aném de quatre graps ab el sarronet al coll y menjant no més pá y ayqua.

—Es á dir que 'l seu proposít al aná á la ciutat santa es consolá a Lleó XIII...

—Vaya; aquest y cap més altre.

—Y cómo el consolaran?

—Com? D' un modo que 'l sant pare no deixa may d' agrair:

ja portén arreplegades un grapat de mils pessetas

per posarlas á sas plantas mentren las hi besaran;

li duhem també tres cálzars d'or, ab diamants y rubins,

una gran creu d'esmeraldas,

una estola qu' enlluerna,

sis casullas, una capa

y un anell ab un brillant tan gros com una castanya.

—Té rabó!... Si ab tot aixó

no quedés content, ¡caramba!

casi que darà probas

de tenir molt mal carácter.

—Conque, encare hi es á temps;

si vol venir...

—Moltas gracias.

—Quin dia marxin?

—Dimecres.

—Que vol ferme algúnc encarréch?

—Si: voldrà que al tornar me portés un xich de palla.

—¡Falla!... ¿De quina?

—D' aquella

sobre la qual dorm el Papa.

C. GUMÀ

IUHEN qu' en Sagasta, per riguosa prescripció facultativa, no sortirà de casa seva mentres el temps permaneixi plujós.

Ja ha manat encendre l'estufa, y allí, davant del foix, s'està tot lo sant dia sentat en un silló.

que 's vingués á repel als catedràtics estults que feyan lliga ab els pares dels deixebles pera ferlo caure, en Frederick Gheel feu el batxillerat ab una ilesa extraordinaria, encare que sense cap nota. Era tanich que li podian fer. Anava tan de drèt á la fi, que no's rendia ni s'espantava pera res. Sabia lo que 's feya y 's presentava davant dels tribunals ab una serenitat que 's dominava y no 'l podian fer perdre.

Per aixó us he dit al comensar que qualsevol que no hagués sigut com ell, tot ho hauria etjegat en layre.

**

Ell tenia al cap qu' havia d' ésser metje, y ho va ser, vaya si ho va ser.

No volgueu sapigner pas lo que hagué de sofrir, ni las nits sancrases que perdíà estudiant de ferm, estant al servey de les armas qu' ell no podía veure, ni lo violent que 's trobava davant de las exigencias y barbaritats de cabos y sargentos, etc., etc., que ja m' entenen de sobras; els enemicis que trobà, las injurias que rebé, las burlas tremendes de molts estudiants, la mala fé de catedràtics y de quefes de la seva companyia; va ser arrestat moltes cops, y tants altres ó més hagué d'anar-se destinat á altres rexions, havent de recorrer així gayre bé totas las Universitats d'Espanya; pero al cap y á la fi acabà 'l servey y 's dedicà amplament al estudi.

Traballant per mantenir-se y ajudar als seus pais, que començaven á ser vells, en mitj de serias privacions, disgustos, y sufriments morals y materiais de tota mena, en Frederick Gheel va guanyar-se 'l títol lo mateix que 'l heroe incansable y fort, guanya la més alta y costosa de les fortalesas. Pero malgrat els ròtols de Federico Gheel es un burro qu' escriben per les parets de les aulas, mal

Aquest, aquest es el gran sistema de governar una nació com la nostra, que, per lo vist, no necesita que 's ministres se prenguin la pena de sentir el més petit estimul de activitat.

El camí es ben curt: de la taula al escalfa-panxes.

Un aplauso calorós al ajuntament de Puigcerdà que ha acordat per gran majoria suprimir la subvenció que feya molts anys venia concedint als escolapis. Així mateix ha pres l'acord de no subvençió cap ni una de las festes religioses que allí se celebren.

Puigcerdà, qu'en l'última guerra civil, va derrotar algunes vegades als carlistas que la tenían sitiada y volfan pàrduela per assalt, se mostra consequent, retxassant al clericalisme que anava prenent cautelosament y á traïció.

Al privarlo de les munícions de boca, no li quedarà altre remey que aixecá'l siti.

Una gran part del poble espanyol permaneix enopit encare que 's governs derrotxin el seu patrimoni, encare que li arranquin la pell de viu en viu.

Pero á la primera notícia que intentan privarlo de una ganga qualsevol, succeix el que ha passat á Astorga, ahont s'acaba d'efectar una gran manifestació de protesta anticipada contra tot intent de supressió de aquella diòcesis.

La supressió del bisbat—diuhen els catòlics protestants—seria la mort irremediable de la població.

Suposo que com Astorga pensaran la major part de les poblacions que tenen bisbe, dat cas que 'l govern fés veure qu' està inclinat á suprimirlo, per rahó d'economias y de acort, més ó menys lleial, ab el Vaticà.

Totas asirian el crit al cel; totas se sentiran igualment amenaçades en la seva existència.

A cap d'ells se li ocorrerà sustituir el seminari ab una fàbrica y la vida gandula de la curia eclesiàstica ab la vida activa del treball, del tràfec y del esperit d'empresa.

Aquest esperit mesquí, encongit y llançat demosta que 'l venent clerical ha arribat fins á lo més fondo de les entranyas del país.

La Unió Nacional ha acabat en punta. Pero no obstant y no sabent ja ahont darla, no per aixó's dona encara.

La vida es lo que més s'estima, y la Unió Nacional no sols aspira á viure, sino fins á amistansse ab els perdigots regionalistes de Barcelona

En el moment de anar-se a celebrar l'últim consell de ministres, els periodistes, àvits de impresió, embesteixen a n'en Weyler, y aquest els diu sense donarlos temps de interrogar-lo:

—Es inexacto que piense dimitir.

Paraulas inútils. Perque aquesta resolució de no deixar la cartera, á pesar de tots els pesars y á despit de tots els desayres, la porta estampada á la cara y á l'esquena y una miqueta més avall.

Com si diguessim en la part més tova del individuo ahont se marcan las puntadas de peu.

A manera de noticia, ja que las cosas no están encara aquí pera permetre comentaris, diré que l'Capità general de Catalunya va anar a Madrid, y allí va cambiar un parell de balas—sense resultats desagradables—ab el Sr. Ortega Munilla, redactor de *El Imparcial* y autor de un article que al Sr. Barrios no li havia caygut gayre bé.

També á manera de impresió reflexada per la premsa madrilenya, afegeix que l'Sr. Moret no dissimulava l'seu desagrado per l'acte realisat pel Capità general de Catalunya, fundantse en que una part del Principat se troba en estat de guerra, y en aquesta situació l'abandono del mando implica una gran responsabilitat.

**

Ditxós estat de guerra!

S'hi entrabancan tot sovint els obrers y molts que no son obrers.

S'hi entrabanca la premsa de tots colors ab inclusió del *Avi Brusia*.

Segons el criteri de n'Moret fins ha hagut d'entrabancar-hi el mateix Capità general, al ventilar caballerescament una qüestió de honor.

—Y després de això encare no l'treuarán?

Està bé, per mí que l'deixin, perque després de tot si n'hi ha algunes que'n ploran, en cambi son infinitament més els que se'n riuen.

L'oncle Sam té una gana que l'arbola.

Bé ho sabém nosaltres que'n va pendre del plat las Antillas y las Filipinas, cruspiñelas en un dir Jesús. No l'haguessin deixat entrar al menjador.

Encare qu'ell no s'apura per tan poca cosa; quan li barra la porta salta per la finestra, encare que sigui trencant els vidres. Això ray, una vegada trencats un ó altre 'ls pagará.

**

Aquest sistema de ficarse en lo que li convé, y que á dreta lleys hauria d'importarli, sembla que se l'ha pres per costum, y ara mateix l'está observant ab certas Repúblicas del Centre de Amèrica, que tenen la sanch massa calenta y el cap no gayre seré.

L'oncle Sam ab las sevas trassas y manyas sembra en elles la discordia, provoca daltabaixos, y quan las té que's barallan y's tiran els plats pel cap, llavors se presenta ell, armat fins á les dents ab l'excusa de pacificarlas, y lo que fa es apoderarse de las estovalles, de la vajilla, del menjador y hasta de la casa si tant convé.

Això es lo que acaba de fer ab Colombia, ocupant l'istme de Panamá, á pretext de salvaguardarlo dels excessos dels dos bandos que fa temps se barallan en aquella República.

**

Y el mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

ARBÓS, 7 de octubre

Ab motiu de haverse esbimat per tot arreu el sermó poca solta que 'l nostre rabatí mistich etjega días enrera, s'enfilà per segona vegada al cubell, excomunicant á tots els que havén llegit *La Campana* per enterinars de aquesta mentida (segons diu ell), y dihen entre altres barbaritats: «Si jo sapigués el dimoni que ha fet posar això, fora capás de trinxarlo.» —Està molt bé y ja ho sab: per quan vulguem comensar, aquí va'l meu nom y domicili: —Pere Botero, carrer del Infern, núm. 100.—ARBÓS.

CULERA, 7 de octubre

Ab motiu d'efectuarse l'inscripció en el registre civil de una filla de nostre amic y corregional ciutadà Agustí Gratacós, ab els noms de Amelia, Igualtat y Fraternitat, tingué efecte una gran manifestació que als acorts de *La Mursellesa*, executada per l'orquestra que dirigeix l'intelligent mestre Agramunt de Castelló d'Ampurias, recorregué una gran part del poble ab banderas y pàndols, despertant general entusiasme entre 'ls veïns que de tot arreu acudien, y associants hi molts forasters, particularment de Portbou y Llansá, que per ser la festa major aquí s'trobaran. L'acte tingué efecte l'29 de setembre, de manera que sigué la festa de la llibertat pràcticament exercida.

CANTALLOPS, 5 de octubre

L'ensotanat desde 'l cubell y ab veu rabiosa digué l'altra dia que al costat de casa seva hi havia una casa de la qual no mes n'eixfan llengües blasfemadoras, y que 'ls amos de la mateixa serfan castigats si continuaven dient entraïa á certas persones. A qui castigarà Deu, sens dubte, es als ensotanats que tenen el seu domicili convertit en una casa de joch, fents'hi el burro y 'l tresillo y desgraciant á poches parés de familia que ab prou traballs poden mantenir a las seves criaturitas. Això sí qu'és abominable y ben impròpi dels titulats ministres del Senyord.

SITGES, 7 de octubre

La comissió del Ajuntament que fa pochs díes va anar á visitar al Sr. Gobernador la formavan un discursiu carcelanista el barber *Tirano*, el *Nus de lloro* y la rata-sabia del secretari-cacich. Segons sembla aquesta lluhida comissió y 'l barber sobre tot intentà *pendre 'l pel* al senyor Manzano, contant algunas historias divertides y amagantix així la desastrosa administració que veníen patint en aquesta desventurada vila. Creyérem que 'l senyor G. iorna lor sempre a niable y atent tornarà la visita, enviant al Ajuntament de Sitges una persona fntegra y apta que inspeccioni la gestió municipal y pugui ferse carrech dels grans enredos armats pel rata sabia senyor Venturata, així que per una camarilla d'esmoca-ciris empoderats. Això y molt més esperen del Sr. Manzano en benefici de la decencia y de la moral pública.

HOSPITALET, 6 de octubre

Días enrera van treure's els drapets al sol dos del apostolat del Sagrat Cor, y com la bugada va passarre al mitjà del carrer, son molts els que van sortir esgarritats al sentir paraus que fins els trinxerayres se donarfan de menos de pronunciar. Els contendents foren un home y una dona y no sols jugaren les llengües viperines sino també les ungues. Ab això y 'ls escàndols que passan á l'iglesia ja té l'home negre un tema que podrà brindar al primer predicador que vingui, el qual en lloc de ocupar-se dels que llegim periòdiques adelantats, podrà dedicar-se á moralizar al remat mistich, que bé prou que ho necessita.

LLEIDA, 2 de octubre

El 9 del passat setembre s'anà á practicar un embarg en el domicili del vicari de la parroquia de Arbeca, Mossén Joseph Torrents y Ferrando, deutor al Ajuntament de algunas cantitats en concepte de consums. Rebuda la comissió ab amabilitat y després de manifestar el mosén que li era impossible pagar per falta de metàllich, fou reconeguda la seva habitació, y no hi havia efectes sobre els quals tratar l'embarg corresponsent. Aquesta fonedita de mobles fou deguda á que 'l dia avants, lo propi que als demés deutors y ab arreglo á la Instrucció, se 'l cominà ab l'embarg. Y després se dirà que 'ls mosens no saben aprofitar el temps!

La Comissió penetrà en l'última habitació, escriptori, estudi y dormitori de l'aranxa negra. Allí no hi havia més que una taula de fusta blanca y molt pobra y una cadira de boga, á la qual s'assentà l'auxiliar Toribí Pérez per extremer les deudas diligencias. May ho hagués fet, puig sentí una forta punxada á l'anca. Clavada en la boga de la cadira hi havia un'agulla de cusir. Ja veuen si es aficionat á fer bromes aquest vicari, que ab tot y possedir una de les millors propietats d'un poble de la província de Tarragona, quals ràdis consum, á Arbeca, en companyia de la seva filla legítima (es viudo) y de la seva mare, 's nega á pagar lo que li correspon de consums, defraudant al Estat y burlant als seus agents. Aquesta se vegeuen obligats á embargarli la quarta part de la seva assignació, y ara veurem si troba la manera de ferla fonedita, cumplint á la seva manera la prescripció evangèlica que obliga á donar al César lo qu'és del César.

**

Ditxós estat de guerra!

S'hi entrabancan tot sovint els obrers y molts que no son obrers.

S'hi entrabanca la premsa de tots colors ab inclusió del *Avi Brusia*.

Segons el criteri de n'Moret fins ha hagut d'entrabancar-hi el mateix Capità general, al ventilar caballerescament una qüestió de honor.

—Y després de això encare no l'treuarán?

Està bé, per mí que l'deixin, perque després de tot si n'hi ha algunes que'n ploran, en cambi son infinitament més els que se'n riuen.

L'oncle Sam té una gana que l'arbola.

Bé ho sabém nosaltres que'n va pendre del plat las Antillas y las Filipinas, cruspiñelas en un dir Jesús. No l'haguessin deixat entrar al menjador.

Encare qu'ell no s'apura per tan poca cosa; quan li barra la porta salta per la finestra, encare que sigui trencant els vidres. Això ray, una vegada trencats un ó altre 'ls pagará.

**

Aquest sistema de ficarse en lo que li convé, y que á dreta lleys hauria d'importarli, sembla que se l'ha pres per costum, y ara mateix l'está observant ab certas Repúblicas del Centre de Amèrica, que tenen la sanch massa calenta y el cap no gayre seré.

L'oncle Sam ab las sevas trassas y manyas sembra en elles la discordia, provoca daltabaixos, y quan las té que's barallan y's tiran els plats pel cap, llavors se presenta ell, armat fins á les dents ab l'excusa de pacificarlas, y lo que fa es apoderarse de las estovalles, de la vajilla, del menjador y hasta de la casa si tant convé.

Això es lo que acaba de fer ab Colombia, ocupant l'istme de Panamá, á pretext de salvaguardarlo dels excessos dels dos bandos que fa temps se barallan en aquella República.

**

Y el mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

**

El mon civilisat s'ho mira en mitj de la major indiferència, com si estés ja reconegut y sancionat un decret fatal concebut en els següents termes:

«El mon enter serà patrimoni no del que tinguem ràhó, sino del més fort y l'més barrut.»

y de desde la finestra
ab la escopeta á la mà
sense dils ni menos i alto!
ni darlos el Deu vos guard
els planto perdonada
y els deixo á tots ben grabats.

Aixó deya el Ton Garlanda
sobre del llit estirat,
reposeant de les fatigas,
cruiximents y más de cap
que de las fíras y festas
va portar.

JEPH DE JESUS

LA GENT DE BÉ

RETRATOS DIRECTES

COM se coneix millor la *gent de bé* es examinant la manera especial que tenen de realitzar els seus negocis. Així com quan venen, tenen una manya particular de fer sempre les pesades curtes, de la mateixa manera quan se troben en el cas de contribuir a les càrregues del Estat, son uns àliges en matèria de cometre les mes escandaloses defraudacions. Y no hi ha que dir que de lo que roban al Estat ó al Municipi, no n'aboan ni una partícula al pobre consumidor. Tot ho voleu per ells y s'ho quedan tot.

Pel cas res mes socorregut que l'odiosa contribució de consums, assot del pobre, que ja ni menjau pot, y en canvi medi segur d'enriquir-se depressa a disposició dels introductors poch escropulosos y que no reparau en frans, per grossos que resultin.

Dias enrera llegia en un periódich (que després sabré quin es) la descripció detallada de les manyes de quin es valen els grans matuters a Barcelona. Per recreo del lector, la transcriu literalment:

«Una de les més usades es la dels *carros de fàbricas*. Aquestes armadures immenses tirades per tres ó quatre matxos, van carregades fins al cap demunt de trocas de cotó ó d' altre gènere semblants. D'aquests carros n'hi han que passen matute en la caixa ó bossa, y com que pera descarregar-los se necessita molt temps, si ls guardas pretenden ferho á fi de convencers de que no portan res de pago, venen reclamacions de certs fabricants y comerciants queixantse del temps precios que fan perdre a n' els seus carros els dels fielats.

«Una trampa també molt comú se verifica ab el ví a les estacions. El ví ranci paga més drets que l' comú. El comerciant s'entén ab un empleat de consums y, per una petita gratificació, entra un bot d' usual y un de ranci, com si fossin dos d' usual.

«Qui te la paella pel mànech, son certs fabricants de sabó. La llei preve que paguin per consums, per la cantitat de sabó que produueixen, segons declaració d'ells mateixos. De manera que ab els mateixos ingredients, un fabricant dirà que produueix una tonelada de sabó, l' altre mitja, y el de mes enllà un quart, encare que tots ne produueixin dugas tonelades.

«Els comerciants d'oli ab dipòsit domèstich pagan pel que treuen dels cups. N'hi ha que tenen dos cups en comunicació, un a la vista de tothom, y l' altre molt amagat. Així, quan se treuen 100 litres d'oli del primer, com que queda compensat del que hi va del segon, resultan 50 litres defraudats per lo que paga de consums.

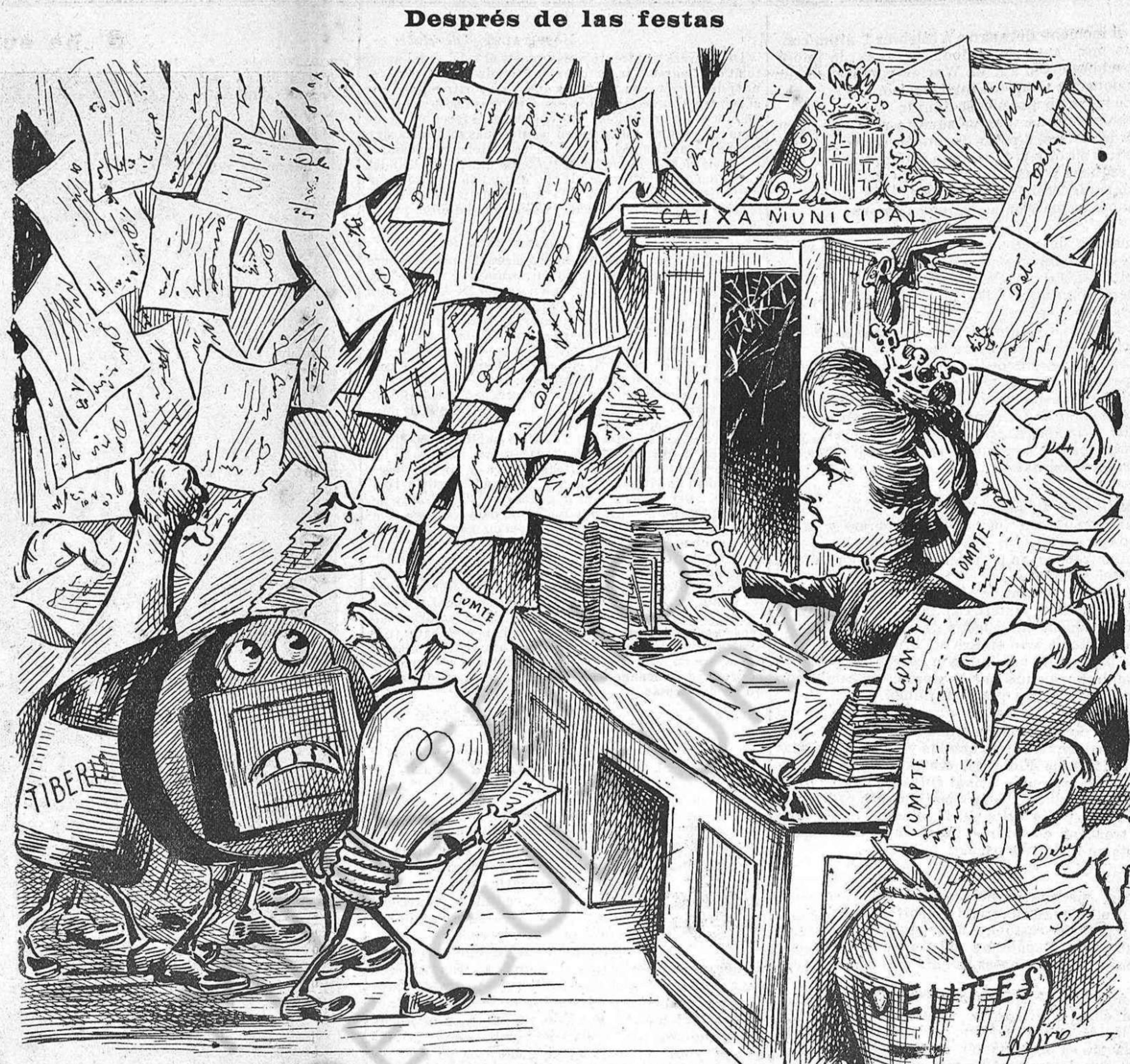
LA CARICATURA AL EXTRANGER

LA POLÍTICA Y 'LS MILITARS
Una sirena perillosa.

—La marquesa m'ha dit que va a tornar a obrir-se l'escola y que, en lloc de las hermanas, la dirigiré jo.
—Está molt bé.
—Si, pero ara serà precis que jo s'aprenGUI de llegar...
(De Le Charivari, de París.)

—Tot aixó tinc de pagar,
y com qui diu no hi fet re?

¡Fora d' aquí!... ¡Que us ho pagui
la Verge de la Mercé!

Y prou! Ja veuhem si n' son d' espavilats.
Desde luego haurán notat que tots aquests matuts en gran escala únicament po len efectuarlos els que disposin de medis suficients com son *carros de fàbrica*, *negociant d'oli*, ab dipòsit domèstich, tots gent de bé y com a tal reconeguda y declarada. La purria, la murrialla no pot disposar de semblants medis. En materia de matute, algun porronet de ví, ó un cetrill d'oli y passant encare mil angunias.

* * *
Ara bé, saben qui es l'autor de aquestes descripcions tan curiosas; el pintor de aquests retratos tan exactes?

Esgarrifinsel Es *La Veu de Catalunya*, per mal nom *La Perdiu*. Es á dir: el portant veus del regionalisme, el més legitim representant de la *gent de bé*.

Molt la coneix, quan ab tanta riquesa de tochs la deixa retratada.

Aixó si: ho fa per posar de relleu les grans dificultats ab que lluya l'actual comissió de consums, composta casi exclusivament de *companys de causa*, pera moralizar y regularizar l'administració.

Està clar: gent de bé's que la constitueixen: gent de bé 'ls grans matuters... ayúdemme Vd. á sentir!

P. DEL O.

REPICHES

EGONS diu un periódich s' ha descubert a Barcelona la comissió de una serie de delictes repugnantes.

Uns joves fills de casas bonas van llugar un local, simulant establirhi una fàbrica de blondes, y ab la tramoya de donar feyna a las noyas ab un petit senmanal, tenian contractada a una Celestina que n' buscava quantas podia sempre que siguessin vistosas, y las portava al parany de aquells joves depravats... Y un cop allí no hi ha que dir lo que feyan ab elles.

Es més que probable seguir que aquests noys de casas bonas han sigut educats pels jesuitas ó quan menos pels escolapis, y que aquestes piadosas corporacions sabrán sortir a la seva defensa, si la justicia s' decideix a buscats'hi las pessigollas.

Uns minyons tan aprofitats, y que gastan per tot dia unes manys tan enginyosas, son dignes de que 'l Pare Román els ampari sota del seu manteu.

Y després dirán que 'ls perdidots no son valents! Mirin quin drach més monstrós no van deixar anar diumenge a la nit pels carrers que va recorre la cabalgata anunciadora. Creguin que feya fredat. Lo més curiós es la noticia que sobre 'l particular donava la mateixa *Perdiu*.

La construcció del drach—deya—ha sigut dirigida pel jove y distingit arquitecte Sr. Conill.

Vaja, que fins sembla mentida que 'l drach a penas fet, no s' hagné cruspit al seu propi pare.

Perque qu' es un conill per un drach?

Llegia l' altre dia 'l *Bruix* y va xocarme l' últim pàrraf de una revista de París.

Diu el revister que s' ha estrenat una opereta titulada *La Señora Presidenta*, molt divertida y que ha alcansat un èxit el més satisfactori. «La acción» diu—se desarrolla en una fantàstica república sud americana, en donde hallan campo abonado en que exhibirse los personajes más extravagantes.

Y després afegeix ab tota la malícia de un reaccionari clerical: «A quella es, cuando menos, una república agradable en la que uno se regocija: todo lo contrario de la nuestra.»

Precisament els clericels reaccionaris son els que menos dret tenen a queixarse.

Per quant si no's parteixen de riure, no serà perque ahir en Waldeck-Rousseau y avuy en Combes, no's dediquin a buscats'hi las pessigollas.

A Murcia ha tingut efecte una gran manifestació, a la qual hi assistiren unes deu mil ànimes.

Els crits predominants signeren els de *Viva España! Viva Murcia!* y *Viva el pimiento puro!*

Precisament pel *pimiento puro* s' ha realitzat l'acte.

No podrà dirse, donchs, que la manifestació murciana no hagi tingut un color ben roig.

Encare no ha dimitit en Montilla la cartera de Gracia y Justicia, que ja se li assigna successor.

El favoritserà 'l Sr. Santamaría, catedràtic de la Universitat central y gran amich de 'n Moret.

«Amich de 'n Moret y Santamaría?

Ora pro nobis!

CANTARS

Don Práxedes té 'l propòsit de fer ministre al seu gendre.

—Així diu—tot queda a casa

y 'm liuoro de disidencias.

Allá al cim de la montanya

una puput hi ha cantat:

—Quan en Weyler dimiteixi...

ho veure i no ho creuré pas.

En Pep Canalejas torna a fer discursos; pero en compte de ví diu aigua, en lloc de leit, xerigot.

Hi hagi crissis, no n' hi hagi,

que n' hem de fer, ben mirat!
Podrem mudar de ministres,
pero ¿de d'allonsas?... ¡Cá!

*

Els gallegos ja no pescan,
no fan més que armar bronquina.
Nada, a pescadors revoltats,
ganancies per las sardinas.

*

Don Tirso, dali que dali,
vinga cridar: —Baixeu, franchs!—
Y 's franchs, ó sorts ó mandrosos,
vinga no moure's de dalt.

L. WAT

CORRESPONDENCIA

Caballers: Un estudiant Tarragoní, Joseph Algué, Ramón Moragas, Juan Vilaró, Pissarra, Juan Sexman, Pluma, Emili Subirana, La Soledad y en Coya nanu, Petit y Gras, Un vilafranquí y T. Onemrec: Qui fá avuy, fará déma.

Caballers: T. Rusca, A. Ribas Ll., Siul Aloreugif, Sisket D. Paila, Laell Llav, Ll. Gifre y Montabliz: Feyna feta no té destorb.

Caballer Joan Berenguer: Aixó son reflexions que 's fa tothom: careix de novetat—Modest Abril: Es pobrisó.—Ll. Figuera de Sants: No s' hi empeny, que, perara, no 'n treurá res.—A. R. T.: Veurém de dari curs.

—Andrésito: Ni l' una ni l' altra. Son incorrectes y contenen castellanisms com *sinsabors*, *tesson*, etc., etc.—J. G. D. (Sabadell): Ho sentím, però, aquesta composició sols tindrà interès per l' acte a que anava destinada.

—Pissarra: Es fluixissim.—J. C. y P.: Lo de la semansa passada's va rebre y es en cartera. Ho llegirém de nou y ja ho sab que si vā, vā, sense cumpliments. Gracias per lo d' avuy.—Oñivera: Com que 's dibuixos, y sobre tot els que denotan condicions, entran en una secció especial, no es d' extranyar lo que 'n diu. M' enteraré del destí que se 's ha donat.—Mossén Fluchs: Els versos no 'ns acaben de convencer.—Lluís Moliné: Cursileja bastant.—Josep de Vilafranca: No vā.—Un romà: Roma veduta, la fé perduta.—Joan Vidal: No 'ns convé.—Antón Benazet: Aprofitable.—Antón Andorra: De la banda del magre.—Antoni Massanas: Algunes cosa.—Antolí B. Ribot: Els sonets s' hauran de ribotejar bastant.—Montabliz: Perdoni, però es excessivament incorrecte. Veurém no obstant d' aprofitar un epigramma.

—Pere Romaguera: Nō es mala *romaguera* una llangonissa de versos dolents així!—Francisco Llennas: Rebüt y gracies.—Chelín: Si no fos tan cansonera, encare...—Enrich Garaga: No es insertable, ni 's més.—Un jove republicà: Aixó en prosa y firmat, divinament.—Un pàgés qu' ars no 'n fá: No està mal.—V. Caldés Arús: Els epigrams son mes vells que 'l Avi del Parc.—Rambell: potserà *ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA*.—Q. Malleu: L' article està compost y 's publicarà.

Impremta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch Lorilleux y C.